

J E L E N K Ö R.

15. szám.

Pest, szerda. Február. 22.

1832.

Foglalat: Magyarország (Elöléptetések. Febr. 12nek ünnepeltetése 12 helyen. Budai nyugpénz-intézet állapotja. Kemény Simon az Ursulina Szűzeknél Pozsonyban. Pesti kereskedés. Eger városi tisztválasztás. Orvosi tudósítás Szegedről). Ausztria. Anglia (alsó 's felsőházi tanakodások. Irlandi öldöklés. Londoni 's manchesteri politikai egyesület). Franciaország (kamarai tanácskozások. Népbáráti egyesület). Amerika (az Uj Granadai praesidens beszéde a' Congressusban). Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Ő cs. kir. Felsege tábornagy helytartó (Feldmarschall-Lieutenant) és slavoniai kormányzó generalis Vlaszics Ferencz urat Horvátországi bánná 's kormányzó generállá, valamint az 1só 's 2ik számú bánsági határnok ezred tulajdonosává 's belső titkos tanácsosa minden díj nélkül; Báro Radoszevich tábornagy helytartót 's eddig ideigleni horvátországi kormányzó generált pedig Slavonia kormányzó generálisává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Arad, Pécs, Debreczen, Lugos (Krassóban) Bölcske (Tolnában) Csongrád, Szabadka, Apagy (Szabolcsban) Túrkeve, N. Várad, Sümeg és Eger hiteles tudósításoknál fogva koronás Fejedelmünk születése napját jobbgyi örömhódolással ünneplék. Az e' helyekről érkezett örvendező tisztelkedések bőséges 's környületes lerajzolását egész tartalmok 's terjedelmökben közlenünk ohajtásunk ellenére minden szolgálati szives készségünk mellett is lehetetlen, mivel általok hirlevelünk szük lapjai még szükebbé korlátosulnának, 's noha egyébiránt hazai ujságinkon kívül öndicsérgető közleményeknek politikai czikkelyek közé iktatása sehol sincs már divatban, mindazáltal nyilvános tudatási 's hátatolmácsul kedves tisztünknek tartjuk az olly ünnepléseket röviden érinteni, mellyeket emberiség vagy hazafiui szép és jótétemény koronáznak. Illyen az említettek közt: 1) a' Bölcskei, hol is az ott tanyázó szekerező-katonaság (Fuhrwesen) tiszttestül fejenként illoen megvendégeltetett, 2) az Aradi, hol szinte bőven szolgáltatott bort 's húst a' rendes katonák számára, 3) a' Turkevi, hol a' szegényebb sorsú lakosok közt ez örömnapon N. Nemz. Kenéz József Senator ur há-

rom hizott göbölyt és 26 akó bort osztatott ki. 4er az Egri, hol a' nagymélt. Patriarcha-Érsek a' mise-szolgálat alatt tisztelkedett vitézeknek 100 vforintot ajándékozott. 5) a' Csongrádi, hol a' helybeli Plebánus-Esperest Nagytiszt. Szabó László ur az inségeskedő népek jeles mennyiségü pénzt juttatott önnönébül. 6) Nagyvárad hol mélt. Lajcsák Ferencz helybeli megyés püspök ur kegyes adakozásánál fogva, mind a' katonasággal 's helybeli két katonai nevelő Intézettel mind az ottani betegek 's árvák intézeteivel, mind a' szükségben sinyló számos özvegyek, árvák 's nyomorultakkal bőségesen érezteté jóltevőségét. 7) a' Pécsi, hol a' fényes kivilágosításon 's öntartotta szívemelő egyházi beszédén kívül a' nagym. 's hazafi lelkü Püspök néhány százra terjedő katonaságot, az ezred nevendékeit 's az ügyefogyottakat fejenként egyegy pengő huszassal vigasztalá meg több helybeli szegénynek nyújtott segedelmin kívül. 8) a' Sümegi, hol fels. Királyunk 64gyedik születési napját, nagym. Kopácsy József, veszprémi Püspök ur, a' hely- és vidékbeli nemes urak, 's az itt fekvő Savoye Dragonyos ezeredbéli katonaság, különös szives részvétellel és figyelemmel üllötték. Az isteni szolgálatot a' hely- és vidékbeli Papság hozzá járultával, ő Excellentiája maga személyesen tartá, a' helybeli 's a' vidékből ide gyült feles Nép ünneplő jelenlétében. A' Katonaság lövöldözési 's a' mozsarak' durrogási meszsze hirdeté a' Haza köz Atyjának hosszú életeért sohajtozó hív Alattvalók áldozatját. Ezt követé egy minden Rendbelieket megvendéglő fényes ebéd ő Excellentiájánál, igaz szívből buzgó, Tokaj nektárjával emelt áldomás a' F. Királyért, 's az egész uralkodó házért. — Mind ez azonban közönséges, és mindenütt, évenként elő-

forduló áldozat és áldomás; mert hol volna Hazánkban egy magyar háznép melly Ferencz királynak, ki a Magyar nemzetet nyelve által ön magának visszaadta, — születése napját meg ne ünnepelné? De az, hogy fentisztelt Püspökünk, ki a görösmirigynek halálosan öldöklő időszakában minden uradalmabeli jobbagyit emberbaráti és atyai érzéssel a maga költségein orvosoltatá, a szegényebb betegeket naponként eledellel 's ó borral táplálta, ezen napot azon jótétellel jelesíté, hogy az itten tartózkodó katonaságnak fejenként dupla napizsoldot, egy font must és egy icze bort, a helybéli szegényeknek 300 forintot, a kórháznak 200 frintot, 's a tanuló gyermekeknek könyvek szerzésére 50 frtot ajándékozott, az köztudomást érdemlő jólelkűség és nagyszívűség; ez követésre méltó szép és dicső példa, mellyet titokban tartani, ámbár a Jóltevőnek részéről olly szerénység, melly önértése által meg van ugyan jutalmazva; de a jótétben részesülőknek azt elhallgatni hálátlanság és véték volna.

Buda-Pest. A magyar nyugpénz-intézeti Biztosság Január 22ikén Nagyságos Komáromy Péter kir. tan. 's a n. m. Helytartósági Cancellaria Igazgatójának előlülése alatt tartotta határozat szerint félévi ülését. Előadási szerint az intézet mostani valóságos tagjai száma 1,453 főre megy, leróván a kezdetétől (1797ik év) óta elhalt 336, nyugpénzelt 51 's 98 kilépett vagy kitörölt tagot; tőkéje (betudván a kir. kincstár 2 $\frac{1}{2}$ pCentes kötelezéseit) 648,185 fr. 's 29 xr.; most a 15ik §. értelmében rendszert szerinti nyugpénzt kap 30 tag, 245 özvegy 's 40 atya 's anyátlan árva. Egyébiránt 25 tag töröltetett ez alkalommal ki az intézeti névsorból, mivel rendelet szerint a hirlevelekben történt felszólítatásnál fogva sem fizették több esztendőig illető pótolék tartozásikat.

A pozsonyi diák ujság nagy buzgalommal jelenti a magyar nyelv terjedését Pozsonyban, jelesül annak az Ursulina apácák honlyányok nevelő intézetébe is elhatását. Ugyan is a nevezett tiszte. Szüzek, kik

esztendő óta magyar nyelvmestert is tartanak intézetjöknel, megengedék a f. hónap 9ikén nevendék kisasszonyoknak, hogy Kisfaludy Károly „Kemény Simon“ czimű dramáját a helyhez alkalmazva édes honi nyelvünkön adhassák elő. A nézők sokasága nagy, a taps és öröm határtalan volt. Megjegyzi a pozsonyi tudósító, hogy ezen klasztor falai között hihetőleg most hangzott először a magyar szó 's hogy most először töredezve. De még ezen töredezés is kedves olly édes ajkakon, mivel szép reményű igyekezettel páros. Kemény Imrét Rudics Eliza kisasszony játszá igen szép kiejtéssel, Simont Nemes Teréz, Mohait Akay Flóra, Idát Taund Seraphine, két falusi nőt Rudnay Judit 's Tersztyánszky Fanny kisasszonyok. Habár sokan nincsenek, 's nem is lehetnek olly véleményben hogy általányosan minden karu és rendű hajadon (kiknek többnyire női 's anyai életpálya jut rendeltetésül e világon) monostori falak között neveltessek, mindazáltal ha neveltetik, méltán 's mindenek felett megkívánhatják a Szülék, hogy a hazai nyelv, — mellynek tanulása Magyaroknak szintugy mint akarmilly más nemzetbelinek, most inkább mint valaha kezd ismértetni hasznosnak sőt szükségesnek — ne mellőztessék el. Pesti Angol-Kisasszonyinktól mint szinte egyéb monostori 's leánynevelő Intézetinktől is hasonló példajellel kecsegtet reményünk annál inkább, mivel nemzetünk országos Képviselői is sajnos panaszokra fakadoztak immár, hogy szép nemünk nevendék csemetéi, kikben tulajdonképen nemzetiségünk 's jövőnk korunk bimbóji szendergenek, többnyire idegen ajku 's érzésű jövevények által neveltetnek, így a külföldi kezek alatt, minthogy nem nemzeti nyelven taníttatnak, a hazai nyelv elsenyevész (mecsevész) vagy épen végső feledékbe jut. Mint várhatni tehát illy serdülékből magyar Anyákat? pedig ezek valódiképen első és így csak nem egész életre ható nevelőji nemzetünk 's nemzetiségünknek. Ennélfogva méltán ohajtható, hogy a rendszeres mun-

kálatokban kifejtett szempontok a' leánynevelő intézetekre nézve korunk és szükségünk kívánatához illesztve törvényhozó Testünk által minélelőbb országos létbe 's divatba hozassanak!

A' pesti kereskedési elevenség utóbbi tudósításunk óta folyvást tart. Honi természetményink némely cikkelyeit, mint dohányt, pálinkát, olajt 's a' t. jó áron keresik, a' gyapjút sürgetik is, mind a' mellett hogy ára tetemesen felszállott. Kézműveink most elég vásárlókkal dicsekesznek 's az apróbb kereskedés is jó divatban áll.

Egerből Jan. 28dikán. Ezen nagy történeteken általesett régi 's előbb ugyan püspöki, 1804től pedig érseki város, mellynek tiszteletes virágzata még a' magyar előkorban is fen díszlik vala már, 's melly több fejedelmink által érdemítve 's megkülönböztetve lön, 's ugyan ezek de kiterjedt nagysága végett is méltó, a' sorsnak egyéb kedvezései között, igazság-szolgáltatásbeli mindenkor széles tudományu 's egyenes lelkü tisztviselőkre, e' folyó évi Január. 24dikén tartá tisztválasztását, mellyet az illető uradalmak e' határnapra rendelvén ezektől főtitst. Gégel József kanonok úr küldetett ki teljes hatalmu biztosul a' választás intézésére, ki is megbizottsági levelét a' város tanácsházában felolvastatván a' tisztválasztást a' nagyszámu közönség jelenlétében 's felkiáltásával végbe vitte. Ez alkalommal Najmajer János úr Heves vármegye tábla's Egernek másod ízbeli érdemes főbirája, ki dicséretes szorgalmát mindenkor, de kivált a' közelebb mult év mirígyes hónapiban egész hűséggel örök halára méltólag kimutató, a' földes uraságtól 's városi községtől hivataláról lemondva érzékeny bucsút veve. Melly után a' megürült birói hivatalra öt méltatott (candidált) közül Csépany János úr belső tanácsbeli 's egykor már a' városnak több évigleni főbirája, előbb pedig husz esztendeigleni jeles főjegyzője, felkiáltással választatott el. Főjegyzőnek közszavazással meghagyatott Pelkovics András,

mint szinte első aljegyzőnek Pók István, másod aljegyző, levél- és pertárnoknak Bózsik László urak. 12dik tanácsbelivé lett Csepcsányi Antal ur. A' többi tanácsbeli tag pedig hivatalában megerősített. Adószedővé választatott Korponay Mihály ur; a' gazdasági (cameraticus) adószedő 's árvák gyámjai megmaradtak, népszószóló lett Stan- cel József.

Szegedről Jan. 31: 1830's 1831ikben helyvel közzel mutatkozott természetes himlőzés, 1832ben szinte olly dühhel tört ki vidékünkön (kivált Makón) a' millyennel tapasztaltatott valaha, míg az oltásról semmit nem tudánk is. Való hogy némely orvosok állítása szerint meglepi ez most azokat is kiken az oltás végbe vitetett: de a' mellett hogy a' pontos és hitelt érdemlő oltás haszna kétséget nem szenved, az tagadhatatlan. Tapasztalják ezt azon jó fogadattal oltott meghimlősültek, kik himlőjökben sem külsejök sem épségök megcsönkulásával, annyival inkább halállal nem adóznak. Vajha számos himlős halottink az oltásnak makacsul ellenszegezkező emberinket (p. o. tanyásokat, kertészeket) arra birná, hogy az oltás hasznáról már egyszer valahára meggyőződven (a' mit egyedül jó következetü oltás eszközölhet) a' halhatatlan Jenner érdemének becsben tartására a' magok 's hozzájuk tartozók óvására serkentetnének, — mint szinte a' veszedelmes ragadványt terjeszteni az oltásra szorosabb ügyelés által — in partibus — gátoltatnának! —

Az 1825 és 26ik óta más vidékeken még nagyobb mértékben tapasztaltatott baromfi-dög ezidén városunkban is szembetűnő pusztitást teszen. Több gyarkorlott majoros asszony huzamos tapasztalás után gubbadozó apró marháinak fejr-kevesbbé szines-higemésztetjőkből ennek vagy amanak elvesztendését egész pontossággal megjövendöli. Némellyike t. i. az apró marhának evés közben fordul fel; némelly pedig az-óiból lett kieresztetés után szomjusan szalad-

ván a' vizre, kedvre iddogalása közben dermed 's döglik el; mások-többen-reggelenként az ólból dögölve hanyatnak-ki. Felbontatván ezek, lépek - májok taláztatik majd gyuladt, majd az arra következett hervadozó állapotban szerfelett nagy epehólyaggal, mellyben bő híg romlott sárvíz alakú epe vagyon. Ezen bajt vidékünkön máskor azon nevezetes marhadög előzé vagy követé, mellyben több betegségi jelenség között az epehólyag duzzadozása a' százzrétü paczal-gyuladás, 's benne az emésztetnek száraz szecska formára összesülése, 's a' rongyoló paczalhoz tapadása szemebetünő (Löserdürre), mellytől ezideig vidékünk ment. Az apró marha-veszély ellen némellyek a' cholera ellen jó foganatu, tudós doctor Hahneman urnak kánforos pálinkáját próbálták, ide hasztalanul. Mások fél marok dárdafény vagy finom piskolczport (antimonium crudum) ugyanannyi paprikaport, egy diónyi kánforport 's néhány gerézd fokhagymát keverték össze egy kosár, vízzel vagy eczettel nedvesített, korpával, ezt hányván reggel és estve aprómarháik elibe: e' mellett két-három összemarok tisztított vasport tesznek váluikba, mellyre vizet töltvén napjában többször felkavarják, 's arról itatják jó foganattal.

AUSZTRIA.

A' bécsi ujság 's ausztriai figyelő (Beobachter) ezen tudnivalót közlik illy felirással: Bécs Február. 17. „Alig tevé az ausztriai császárbirodalom lakosinak a' mélyen tisztelt Haza-atyja iránt az időnek minden viharit kiállott szeretete, hűsége 's ragaszkodása azon véleményt közönségessé, hogy a' folyó év Martius elsője, ugy mint azon nap, mellyen Császár 's Felsége uralkodásának negyvenedik évét töltendi be, nyilvános ünnepelésekkel fog megtartatni: azonnal a' monarchia minden tartományi nem csak a' belüli forró ohajtásikat fejezik ki, hogy ez időpont méltólag üllessék meg, hanem azoknak hűséges Rendeik egyszersmind azon legfelsőbb engedelmet is kikérek, hogy tiszte-

lettel teljes ohajtásikat saját küldöttségök által mutathassák be a' felséges thron lábainál.

Ő Felsége a' Császár és Király az e' tárgyban legfőbb értésére jutott jelentésekre meghagyni méltóztatott: adassék a' külön tartományok országos hivatalinak 's azok hűséges Rendeinek tndtokra, hogy bármilly kegyesen és gyönyörködve fogadá mindenkor ő Felsége mindannyi hiv alattvalóji felajánlások, szeretetük 's ragaszkodások minden nyilatkozásait, mindazáltal még sincs az most legfelsőbb szándékában, hogy uralkodása negyvenedik éve betöltének közelgető időpontját ünnepi tisztelkedések 's kívánatok által vagy akármelly más ünnepi módon megüllje; egyébiránt tetszéssel isméri meg ő Felsége különösen mind azok ájtatos jó szándékát, kik legmagasb Felsége eddigi hosszú uralkodásaért hálaáldozatul egyházi ünnepeléseket, ájtatoskodást, imádságokat tartani vagy tartatni szándékoznak.“

A N G L I A.

Perceval ur követ az angol parlamentben azon javaslást tevé minap, hogy az ország büneiért 's azon büntetések eltávoztatásaért, mellyeket Isten ezekért dögghalál és belső lázadások által az országra bocsát, egy napi böjt rendeltessék országszerte. A' publicum ezen ajánlatát kipiszogeté, 's Perceval ur panaszkodott a' parlamentben, hogy ajánlata köz hirré tétetett, noha ő a' galériák megürülése után hozá azt az alsó háznál szóba.

Az alsó házban Február 16-án egy kérelmet nyujta be Sadler ur mintegy 9—10 ezer aláírással, melly a' napi munka-idő megrövidíttetését kéri különösen a' gyermekek számára. Vallás és erkölcs kívánja, ugy mond Sadler ur, hogy magát itt a' ház közbe vesse. 16 órát kell sokszor a' gyermeknek naponta dolgozni. A' kérelmet minden felől támogaták. Peel ur kérdé: tetek e már lépést a' ministerek a' városi politia helyesb szerkezete iránt az országnak e' tárgyra nézve szükölködő olly számos városiban? Lord Althorp azt feleli: hogy

még pontos tudósításokat nem adhat. Peel ur helytelennek találja a' ministerek jelentés-tételét erről a' királyi (megnyitó) beszédben a' nélkül, hogy rendszabások már készen volt volna, egyszersmind kérdi, miért nem adtak még be az évi számadások? Lord Althorp azt válaszolá: hogy Februarius előtt hivatván egybe a' parlament, mi eddig szokatlan volt, a' számadások még nem készültek el, de rövid időn elő fogja terjeszteni. Erre folytatólag ismét a' reformbillt vitaták 's annak több záradékát a' ministeri újabb előterjesztés szerint elfogadják. Végre Vyvyan ur a' belga ügyet érdeklő indítványát e' hónap 7ikére halasztja, időt akarván engedni a' Belgiumtól 's Anglia és Franciaországtól már megerősített szerződés előterjeszthetésére. Más nap ugyan e' házban zaj támadt azon odavetett vád ellen, mintha a' ház némely tagjai szüntelen akadályokat tennének a' reformbill haladásának, de végre csakugyan a' reformbill vétetett elő 's azon záradék, melly a' 10 font sterlingnyi adófizetőknek választó just enged, elfogadtatott. Hunt ur azt javaslá: minden, taksafizető házbirtokos birjon választó jussal, de ezt 290 > 11 visszaveték. Mi a' házbirtokosokat illeti, ezek iránt maga lord Russel szándékozik némely változtatásokat ajánlani.

A' felső ház Febr. 2iki ülésében lord Brougham azt jegyzé meg egy kérdés alkalmával, hogy a' kormány biztosakat nevezend, kik az ország külön részeiben a' szegényeket illető törvények foganatját véggyék vizsgálat alá, 's az így begyülemző tudósításokon alapuló rendszabás fog minél előbb a' házzal közöltetni. Erre lord Grey a' Belgiummal kötött tractatust tevé a' ház asztalára. Sussex herczeg kérelmeket nyujta be orvosoktól 's boncztudományi (anatomiai) intézetektől, mellyek rendszabásokat kérnek e' studium könnyebbitésére. (Tudva van az angol nép idegenkedése a' holttest-bonczolástól) Végre szóba hozá lord Wynford az alsó házban már (Jan. 26.)

megfordult orosz-hollandi kölcsönt 's törvényszegőnek állítá a' ministerek ebéli bánását. Lord Brougham szólalt meg azok védelmére, 's lord Eldon egy két észrevétele után indítványát lord Wynford visszavévé.

Parnell ur helyébe Sir John Hobhouse lépett, mint hadtitoknok, a' ministeriumba.

Uj paireket nehezen fog a' király nevezni. Hiszik hogy az ugy módosított reformbillt, mint az most a' házak elébe jó, a' felső ház is el fogja fogadni.

Irlandból szomorítók a' hírek. Minden megye lázadásban van, a' dézmát sehol sem akarják megadni 's e' miatt borzasztó gyilkolások történnek. Fényes nappal leölik a' birtokosok 's papok marhájakat. Tipperaryben Whitty főesperest a' nép agyon kövezé, Donegalban a' szónokszékről rántották le a' papot, mivel őket bosszujok csilapítására inté. Ugy látszik, a' catholicus papság is elveszté e' fene csoportra hathatását, midőn azt jóra akarja használni ugy mond a' Beobachter; de ugy van az, ha az ember egyedül állatóságban hagyatik.

Manchesterben Januar. 19ikén ismét egybe gyültek a' munkások politikai tanakodás végett. A' városi tisztség előre megtiltá e' gyülekezést, azonban számos katonaság-kiállításra volt szükség, hogy az összetódult nép zabolában tartassék, melly végre némely elfogások után szitkozódva osztott el. A' Courier felette roszalja, hogy a' Toryk a' munkásokat bujtogatják csak azért, hogy a' reformbillnek (melly szerint a' munkások nem fognak választó just kapni) akadályt szerezzenek.

A' londoni nemzeti politikai egyesület is ülést tartá Februar. 2ikán. A' titoknok tudósítása után Wakefield ur az alsó házhoz intézendő olly kérelemlevelet hozott ajánlatba, melly által a' ministerek a' reformbill hamarabb és sikeresb elővitelére kéressenek. Az előlülő, Sir Francis Burdett, szükségtelenek 's a' kifejezésekben il-

letlennek tartá ez ajánlatot; 's csaknem kidobták a' szalából. De ment önkényt 's most Hume urat kívánták helyére. Ez nem ellenzé ugy a' kérelem-előterjesztést, ha abban némelly illendő módosítások esnek; mire a' gyűlés további végzés nélkül eloszlott.

FRANCZIAORSZÁG.

Februarius 3án és 4ikén még semmi tudósítást sem adtak a' ministerek a' kamaráknak a' Febr. 2dika éjjeli történetek felől. A' legújabb parisi hirlevelek is kevés újat 's további felvilágosítást adnak ugyanazon tárgyban. Ellenben emlékezetes az, mit az Allg. Zeitung egyik levelezője Parishól Febr. 1sőjéről közöl. Ez nap, ugymond, a' nép barátí nevű (politikai) egyesület ülést tartott a' Grenell st. Honoré utzában. A' jelenlévők (u. m. az egyesület tagjai, tanácsosi, aspiransai, amazok feleségeik 's leányaik, nézők, vendégek) közel 2000-en lehettek, de később dugva teli lett a' szála minden rendű betódultakkal. Legelőbb is Cavaignac ur javaslatára köszönet szavaztatott bátor és nyílt szívű magokviseletükért a' törvényszék előtt a' társaság azon tagjainak, kiket a' minap az esküdtek széke ugyan feloldott, de a' rendes törvényszék büntetésre (fogságra) ítélt. Ezután több heves szónok (jelenen a' fiatal 's nagy ékesszólású Blanqui Carré, Trelat, Bonnias 's a' t.) fejtegeték republicanus és zendítő (revolutionalis) politikájokat, melly oda czélt, hogy a' mostani francia kormány a' szent szövetséghez szegődvén, az országnak tett ígéretit meg nem tartotta, az adót felemelte, a' követeket megvesztegeté, Lengyel és Olaszországot feláldozta, 's hogy az országot, mint hajdan XVI. Lajos, el akarja árulni. Lajos-Filip mindig csak Jemappes-ot és Valmyt említi, de azt nem, hogy Dumouriezvel együtt futott az ellenséghez által. Egyetlen menekvése az országnak a' köztársaság kikialtatása. Azután Német-Olasz- és Lengyelországot egy független egészé fogják tenni, 's így a' belföld szabadságát a' külföld szabadiéte által biztosítani. — Egyik szónok

megesküdött, hogy ő mindent elkövet a' jelen kormány megbuktatására 's a' jelenlévők igen nagy része ugyanazt állítá; egy másik örömmel emlité a' Carlisták mozgásit délen és nyugoton, egy harmadik kéré a' társakat, hogy olyan emberrel mint Fitz-James (antiliberalis pair) soha se fogjanak kezét 's a' t. A' nézők igen nagy lelkesedést mutattak, a' taps, a' bravo, a' vive la republique! folyvást zengett. Volt itt a' nemzetí őrségnek néhány pattantyúsa 's voltigeurje, a' rendes katonaságból szinte néhányan, sok Lengyel 's néhány Német 's a' t.

A' követkamara, Februárius 6iki ülésében, újra felvév a' 3ikán félbe szakadt vitákat az országos nyugpénzek (pensiók) fellett. Chevandier ur egy mellékjavaslatban XVIII Lajos és X Károly alatt adott valamennyi, 500 frankot meghaladó, pensiók új meghányatását sürgeté, de kívánatát 47 többséggel a' ministerek mellett, félre vették. Másnap ugyan e' budgetszakasz vala vitatóban 's az oppositio, melly most hevesebb mint valaha, újra 's több izben szorgalmazá a' restauratio - szülte pensiók új megvizsgáltatását, de minden ide czéltó javaslat, mint a' ministerek véleménye szerint a' chartát nyilvánosan sértő, tetemes többséggel elmellőztetett. Végzetül jelenté Lafitte ur, a' mostani oppositio egyik feje, hogy Ney özvegye örömet lemondand év pénzéről, ha a' férje ellen hozott ítélet új meghányatását a' kormány megrendeli. Az igazságminister feleli, hogy a' kormány az ezt illető kérelem vizsgálatában vagyon, 's határozása rövid időn közöltetni fog a' kamarával.

Humann ur tudósításában (Febr. 3án, l. u. lev.) ezek fordulnak elő. Fájdalommal említi a' szónok, hogy az országos adósság a' juliusi revolútióig 's azon túl mind folyvást nevededett. Illyes állapot sokkal károsabb Francia mint Angolországra nézve, melly utóbbi már fekvése által minden külső megrohanástól ment 's kereskedési szor-

galmánál fogva számíthatlan segédkútfő bir-
tokában vagyon. — Ohajtja továbbá, ne hite-
lezzen a' kamara ezentul olly bőven, mert
ez a' kincstárt egészen kimeríti. Egyébiránt,
ugy mond, nincs miért kétségbeesnie Fran-
cziaországnak jövedője felett; szép lesz
az és gazdag, de csak úgy, ha a' kamarák
az ország jelen alkotmányát megerősítik 's
a' kormánynak erőt és hatást adnak. Két
módja van, ugy mond, az országos költsé-
gek elintézésinek, egyik az ha kiadások csu-
pán mulhatlanul szükségesekre tétetnek;
másik az, ha semmi sem mellőztetik el, mi
a' társaságos köz iparkodást és munkássá-
got elevenítheti. Ez utóbbi mód szerint elő-
költségeket tehet az ország, de csak úgy 's
akkor, ha bizonyos lehet benne, hogy a' ké-
sőbbi nyereség azt helyre üti. Csak ezen
egy mód méltó nagy nemzethez. — A' só
iránt nem volt egy értelemben a' biztosság.
Némellyek a' sóra vetett adót igazságtalan-
nak, a' szegénységre nézve igen terhesnek,
's a' földmivelési szorgalom akadályának te-
kinték 's azt mondák, hogy a' nagyobb fo-
gyasztás önkényt kipótolná az alábbszállítás-
ból eredendő hijányt. De mások megfelelé-
nek: hogy a' só-adó semmivel sem igazság-
talanabb, mint a' ruha vagy lakásiadó, 's
tévedés azt hinni, mintha sóadó miatt nem
emelkedhetnék a' földmivelés, végre hogy
a' sóadónak leszálltatása a' fogyasztásnak
semmi nagyobbodását sem vonná maga után,
mivel a' só első élelmi szükség. Azonban
mind e' különbözőségek mellett is abban mind-
nyájan megegyeztek, hogy ugyanazon mér-
tékben, mellyben a' szokott jövedelmek
gyarapodni fognak, a' sóadó is lejobb szál-
lítottassék. A' lotteriának védőji talál-
koztak. A' játék-szeretés így szólának ezek,
mélyebben van a' szívekbe gyökerezve,
hogy sem azt ki lehessen irtani, hasznos
tehát rendet tartani a' játékban. De illik é
a' kormányhoz az emberiség rossz indulati-
ból nyerekedni? erre a' biztosság „nem”
mel felelt. Azonban minthogy 5 millió ke-
zességi pénz (cautio) volna visszafizeten-

dő 's különben is csak lassan állhatni el a'
rosz szokástól, azt javasolá a' biztosság,
hogy 1836 Januar. 1-jétől legyen a' lotto Fran-
cziaországban megszüntetve 's a' t.

A M E R I K A.

Columbia egyesült köztársasága megszünt
lenni, három új, egymástól független status-
ra u. m. Venezuela, Uj Granada és
Aequator statusaira szakadván. Ezek kö-
zül Uj Granada October 20-ikán 1831ben
egybegyült congressusa Ignazio Marquez-t
választá legelső praesidensének; 's ugyan
azon ülésben felolvastatott Caicedo urnak,
Columbia utóbbi előlülőjének ezen congress-
sushoz intézett üzenete, melly a' következő
világosításokat adja ez utóbbi történetek
felől. Minthogy ugymond, Venezuela vi-
déke (district) még az utolsó congressus el-
oszolta előtt a' köztársaság többi részeitől
elvált, ezért az alkotmány alapszabásit, je-
lesül azt, melly középponti (centralis) kor-
mányzást rendelete, csak erőszakkal leheté
végre hajtani. Ugy de erőszakra a' közép-
ponti ország (Columbia) lakosai épen nem
hajlottak 's legkevesebbé hajlott erre az alól-
irt (Caicedo), ki akkor a' végrehajtó tanács
előlülője volt. Azon üzenet következtében,
mellyet én akkor a' congressushoz intézék,
megjelent a' Majus 5-iki végzés, melly a'
békülés és egyezés módját a' két fél szabad
tetszésére hagyá, hogy a' legjobb 's alkal-
masb szerkesztést maga a' népség állapítha-
ssa meg. Minden a' legjobb kimenetelt ígé-
ré 's nem messze látszott már azon időpont
mellyben a' Columbia külön részeit tartó
kötelek még szorosabban fűzessenek össze,
midőn egy katona párt halálos csapást ejte
a' nemzeti kormányon 's annak minden re-
ményit szétoszlata. Keserítő volna, Uraim,
az 1830-iki Augustus történeteit újra emlé-
kezetbe hozni. Minthogy tettképen (de fa-
cto) állott fel új kormány, a' törvényeknek
hallgatniok kelle 's ugy látszott a' nép is
meghajlott végzetének. A' határtalan ha-
talom, melly magát a' középponti megyék-
ben bátorságban véle, most már az éjszaki-

ak ellen fordítá fegyvereit. De olly kormányok, mellyeket bűn és árulás emelt 's erőszak tart fen, ritkán állandók. Az első győzelem, mellyet a' bitorló (Usurpator) seregén Cauca tartományában a' constitutió baráti nyertek, mint egy villámi szikra hatá meg Uj Granadát. Elpattantak az ország egyéb részei körül vont lánczok 's a' revolutio vezéri látták, hogy hatalmok gyökerei elmetszettek. A' nemzeti ellenkezés nyilván ki volt mondva 's erőködések látszattak mindenütt a' katona kormány igája lerázására.

(Folytatjuk.)

ELEGY HIREK.

Mint hirtelik a' Francziaországba költöző Lengyelek Belgiumba fognak utasíttatni, hol ha ismét kiütend a' háboru, ők is ujra viaskodni 's Uminski vezérlése alatt akarják éreztetni a' Hollandokkal fegyverök élet.

Január. 24ikén érkezett Párizsba a' londoni conferentiának végső elhatározása a' belgiumi várak ügyében.

Gróf Orloff, tábori fősegéd Jan. 31kén éjjel indult el Petervárából Hágába, különös küldeményét vivén az orosz Császárnak a' hollandi királyhoz.

A' holland király felelete a' conferentia utólsó jegyzékére, a' Courier szerint, igen ügyes és előbbi nyilatkozásával a' királynak egyező, de sem keserítő, sem ellenséges; a' király minden illendő alkura ajánlkozik, jól tudván, ugy mond, milly szükség Europa javára nézve a' köz békeség fenntartása.

Pétervára népessége 1831ben 448,221 lélekre ment, kik között 316,211 férfi 's csak 132,010 asszony. Született 3,515 fiu, 2,996

leány, mindössze 6,511. Megholt 25,715, közülök 9,258 choleraában.

A' Novemb. 15iki szerződés megerősítése, (mellynek kicseréltetése Londonban a' három udvar részéről Jan. 31ikén ment végbe.) Belgium részéről Nov. 22ikén, Angliáéról Decemb. 6ikán, Francziaországéról Decemb. 24ikén költ.

Salmon ur helyébe spanyolországi külső miniszternek gróf Alcu dia (ultraapostoli) neveztetett.

Alexandriából kereskedőktől jött levelek szerint a' vicekirály 's a' török császár között helyre állott a' béke. Tudnillik a' vicekirály mindenik nagyuri követnek 50,000 piastert, a' császárnak pedig több milliót adatott által azon feltétellel, hogy ő magát az Acrei basán megboszuílhassa.

Ramorino 's Langermann generálok Január 27ikén a' nemzeti őrsereg második ezredében vállaltak szolgálatot.

A' spanyol királyné Január 30ikán [szerencsésen szült egy hercegasszonyt.

A' revolutio előtti sajtó állapotot Francziaországban a' maival összehasonlítva nyilvános: hogy sajtópereik igen megszapordtak, az előtt t. i. 30—35 fordult meg évenként, most a' másfél esztendő restauratio óta pedig már 395ik foly.

Pénzfolyamat:

Bécs (Febr. 18kán) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{7}{8}$ p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{3}{4}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	121 $\frac{2}{3}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 $\frac{1}{8}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — —
Bank-actiak v. részvények darabja 1122	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára Febr. 21kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	150	121 $\frac{1}{2}$	120	Zab	28 $\frac{2}{3}$	28	27 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{4}$	127 $\frac{1}{2}$	83 $\frac{1}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	53 $\frac{1}{2}$	71 $\frac{1}{3}$	50	Köles kása	—	—	—
Árpa	42	20	37 $\frac{2}{3}$	Kukoricza	36 $\frac{2}{3}$	35 $\frac{1}{4}$	32 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helme czy. — Nyomtatja Landerer.